

2219.

~~2246.~~

79

29

1702, 23^e

CHRISTIANI WILDVOGELII

DISSERTATIO IVRIDICA

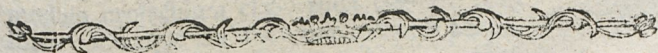
DE

DEPRECAZIONE

PVPLICA ECCLESIASTICA.

Von der

Kirchen = Buße.

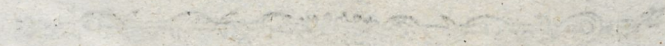

Recusa Anno MDCCLVII.

CHRISTIAN WILHELM
DISSERTATIO JURIDICA
DE
DEPRECATIOE
EPIPLICA ECCLESIASTICA

REINHOLD BUCH

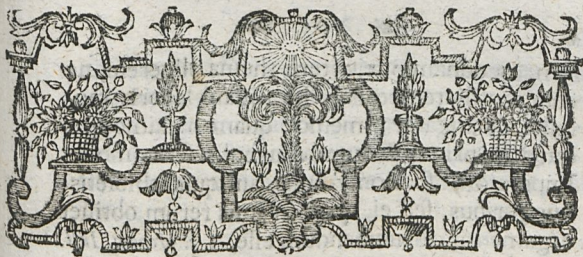

Reichs-Hof- und Universitäts-Buchhändler
in Leipzig

ci
co
da
ti
re
co
m
st

PROOEMIUM.

Quod laudabiliter in more positum habent, qui divino auxilio pronoque parentum subsidio pariter atque consilio, studiorum suorum exoptatos profectus nacti sunt, ut academicis Musis valedicturi specimine quodam publico rationem quasi transacti temporis suis reddant Evergetis, id quoque mearum esse partium duxi, ac proinde patrios repetiturus lares, periculum, quid valeant ingenii vires, facere, & de dissertatione quadam academica pro modulo profectuum elaboranda cogitare constitui. Cumque diu multumque animo pende-

rem, quodnam præ cæteris thema eligerem, necum inutili temporis jactura inani laboris molestia defatigarer, memòr quam maxime ejus quod in primis Legum cunabulis serio monet Imperator, sc. non fabulis antiquis obsoletisque juribus, sed ei, quod in ipsis rerum obtinet argumentis, incumbendum esse, §. 3. *proem. Inst.* Ecce! hac quoque in parte consiliatrices manus hæsitanti mihi porrigit pio amore & jugi obsequio deuenerandus Dn. Parens, atque ut de *EO, quod justum est circa Deprecationem publicanæ Ecclesiasticæ meditationes quasdam conciperem, dux & auctor existit.* Licet autem haudquam me fugiat, præter Interpretes juris canonici, nec non commentationes ac juris ecclesiastici doctorum systemata, integros hac de retractatus proflare publice; non tamen eapropter a proposito me deterreri passus sum. Cum enim nihil dicatur vel scribatur, quod non sit dictum vel scriptum prius, in materia præcipue quotidiana & quæ usu fori frequentatur, uti vel ipsa principia juris demonstrant, quippe quæ per tot Institutionum & Digestorum exercitationes, positiones, disputationes varie repetita videmus: ecquis, quæso, mihi opprobrio vertet, si monita honoratissimi Domini Parentis secutus, Patriæque charissimæ qualiquali studio, juxta §. f. *Proem. Inst.* ostensurus;

an.

an satis eruditum me habeat, cui partes suas aliquando credat, in themate occupatus fuero, cujus cognitionem, cum Ordinationes patriæ deficiant, multa, utinam non tamen frequentia! exposcunt argumenta & exempla? Sic igitur.

CAPVT I.

De

Definitione nominali & reali, ut & divisione Deprecationis publicæ.

§. I.

Methodum in pertractandis thematibus simplicibus receptam secuturi, de explicatione nominis ante omnia videbimus. *Deprecationis* vero nomen compositum esse ex praepositione *De* & verbo *precor*, vox ipsa ostendit: *Publica* autem dicitur quasi *populica*. vid. Spiegel. *Lexic. jur.* ideo quod coram *populo* in Ecclesia sit peragenda. Dicitur autem *Ecclesiastica*, ad discernendam deprecationem publicam, quæ moribus nostris in actione injuriarum obtinet, wenn der geforderte Wiederruff in eine öffentliche Abbitte muiet wird.

A. 3. vid.

vid. III. Dn. Baro de Lyncker *Analect. ad Inst.*
l. 4. t. 16. §. 2. & ad ff. p. m. 472.

Thef. II.

Dicitur alias synonymice *poenitentia publica*, quod nominis Erasmus Roterodamus, *2. Cor. 7.* deducit a *ponere & tenere*, quasi priori consilio repudiato tenere posterius. Alii quasi *poenam tenentium* dictam putant. Gell. *l. VI. N. A. c. 1.* illud a *pene & penuria* deriuat. Sed nobis hæc omnia allusiones potius vocabuli putantur & ipsa vox simplex esse, a verbo *penitere*, videtur. Vocatur alias *Satisfactio canonica*: *Spirituallis reconciliatio ecclesie* *offense*: *Proclamatio publica hominis lapsi*: *Poenitentia humillima. c. 22. de penit. dist. 3.* *Pena publica*; *Castigatio publica & ecclesiastica, &c.* Germ. *Kirchenbuß, öffentliche deprecation und Abbitrung*; *öffentliche Versöhnung mit der Kirchen*: *öffentliche Wiederaufnehmung der Gefallenen.* Capz. *lib. 3. Confess. tit. 7. d. 82. n. 7.*

Th. III.

Homonymiam quod attinet, *poenitentia* aliter accipitur a Philosophis, quando de ea tractant in *Ethicis* sub doctrina affectuum & de principiis actionum humanarum; *Physicus* vero eandem considerat ut actum animæ. Aliter a *Theologis*, qui eam considerant tanquam conversationem

tionem peccatoris ad Deum. Aliter a *ſcitis*, qui pœnitentiam contrariæ voluntatis actum esse dicunt, quo antea gesta retractantur, vid. *l. 32. §. 3. de donat. int. Vir. & ux.* Aliter denique a *Canonistis*, qui modo in sensu Theologico, pro contritione cordis eam assumunt, c. *ecce nunc. de pœnit. dist. 1.* modo pro sacramento novæ legis, c. *49. de pœnit. dist. 1.* Lancellot. *lib. 2. Inst. jur. Can. tit. 5. §. 1.* quod merito deprehendit Ziegler. *ad Lancellot. lib. 2. tit. 2. §. 2. & lib. 2. tit. 5. §. 1.* Alias apud Pontifices Pœnitentia quoque denotat satisfactionem operis, c. *86. dist. 1. de pœnit. c. 4. X. de Cler. excom. tot. tit. X. de pœnit. & remiss.* cui in nostris Ecclesiis similis est censura Ecclesiastica. conf. Heinr. Linck. *ad Decretal. L. 5. t. 38. §. 2.*

Th. IV.

Hoc in sensu legali accepta Pœnitentia distingui solet in *publicam & privatam*. Et hæc iterum in *solemnem & minus solemnem*. Minus solennis dicitur, quæ publice quidem, sed citra ullam juris solennitatem peragenda injungitur, Vallens. *in Privat. jur. Can. tit. d. pœnit. & remiss. §. 4.* Solennis vero, quæ quondam ab Episcopo solis laicis ætatis perfectæ ob gravissima crimina publica in capite jejunii, seu quadragesimæ peragenda imponebatur, servatis certis solennita-

nitatibus, quas descriptas legere licet *in can. penitentes. 63. & seq. dist. 50.* Conf. Lancell. *Inst. jur. can. L. 2. tit. 5. §. 3.* ibique Ziegler. Linck. *ad Decret. tit. d. penit. §. 8.* Locoque hujus in ecclesiis protestantium recepta est Deprecatio publica, quæ describi potest, quod sit censura ecclesiastica, qua peccator, qui graviori scandalo Deum & ecclesiam offendit, coram facie ecclesiæ, ex decreto magistratus ecclesiastici, illud publice deprecatur, melioremque vitam promittens ecclesiæ reconciliatur. Carpz. *d. def. §. 2. n. 8.* conf. Schilter. *Inst. jur. Can. lib. 2. t. 4. §. 1.* Atque hæc sufficiant pro instituti ratione de tractatione generali deprecationis ecclesiasticæ. Progrediamur nunc ad specialem causarum, effectuum, & contrariarum expositionem.

CAPVT II.

De

Causa Efficiente Deprecationis publicæ.

Thef. I.

Ad hoc caput quidem solum spectare videtur causa efficiens propinqua, nimirum
Magi-

Magistratus, qui pœnitentiam Ecclesiasticam imponere possunt. Sed & de remota, h. e. de Origine & Constitutionibus, quæ disponunt de publica deprecatione, non nihil hic dicendum erit. Est vero origo illius antiquissima ex prima ecclesia catholica descendens: in sacris namque canonibus certæ solennitates fuerunt præscriptæ & presbyter quoque pœnitentiarius constitutus; quo tamen postea iterum abrogato, reducta est res ad priorem modum. vid. Dn. Knorr. *Tr. de pœnit. Eccl. c. 2. n. 1. seqq.* Ad constitutiones, quæ de publica deprecatione disponunt, præter jus Canonicum referimus etiam Ordinationes ecclesiasticas nostrorum Principum ac Statuum Imperii, quibus Jus sacrorum competit, sive ipsi quid statuerint, sive statuta alibi recepta approbaverint; sicuti ex indultu Serenissimi Marchionis Brandenburgici Baruthinæ lineæ Gellis exulibus reformatæ religionis permittitur, juxta Gallicanam suam Ordinationem cultum religionis exercere. De rationibus, quibus a Theologis pariter ac aliis defenditur & approbatur ista deprecatio, vid. Carpoz. *Lib. 3. Confess. def. 82.*

Thef. II.

• Causa itaque efficiens principalis est is, qui jus circa sacra habet: minus principalis seu intermedia sunt Magistratus ecclesiastici, qui

B

istam

istam pœnitentiam decernunt. In veteri testamento ipsum Deum hanc exercuisse potestatem, ostendit Dn. Knorr. *d. tr. C. 3. n. 2. seqq.* Quid in Republ. Romana obtinuerit? *Ibid. n. 6. seqq.* videre est. Quamvis vero Pontifices Romani hodie potestatem circa sacra de factò sibi arrogatam exerçant, atque Principes pontificiæ religioni addicti romani Præsulis jurisdictionem hæc in parte agnoscant, vid. Lancelor. *Inst. jur. Can. l. i. t. ii. §. 5.* In imperio tamen nostro Romano Germanico Status Imperii protestantes seu Augustanæ Confessioni addicti vi transactionis Passaviensis superioritate sacra gaudent, nec Pontificis potestatem reverentur, vid. *M. A. de anno 1555. §. Nachdem aber. 7. Instrum. pac. art. 5. n. ii. & art. 8. §. tam universalibus.*

Th. III.

Exercere autem solent Principes ac Status Imp. jura sua episcopalia per Consistoria, ut vocantur, seu judicia ecclesiastica: vid. Myler. *de Princ. & Stat. Imp. p. 2. c. 88. §. i.* Cum vero quatuor juris Episcopalis partes vulgò recensentur, ordo nim. lex diocesana, jurisdictio, & status seu dignitas. Dn. de Lyncker *Analekt. ad Dessel. l. i. tit. 33. & ad Struv. jus feud. c. 6. apb. 15.* (ubi etiam monet, quod jus Episcopale & jus sacrorum non æque late pateant. Ideo sciendum

dum, quod inunctio pœnitentiæ ecclesiasticæ in specie ex jurisdictione ecclesiastica fluat, quippe ad quam pertinent emendæ, satisfactio- nes, & pœnæ ecclesiasticæ vid. Carpz. *lib. 1. Consist. def. 4.* Atque hinc Pœnitentia ecclesia- stica sine præscitu & consensu Consistorii, iis in locis, ubi illa introducta non est, injungi haudquaquam potest. Carpz. *Lib. 3. Consist. def. 84.*

Th. IV.

Neque tamen proprium quarti modi est superioritatis territorialis, decernere deprecationem publicam; sed & alius superioritate ista destitutus jus statuendi ejusmodi censuram competit. Sicut enim in primitiva ecclesia christiana Apostoli jus supremum habuere neati- quam, & tamen exercitium jurisdictionis eccle- siasticæ sibi attribuerunt. *vid. 1. Corinth. V. vers. 8. & 11. Corinth. II. vers. 6.* Ita non solum *Nobiles Imperii immediati*, licet superioritate territoriali non gaudeant, jus tamen sacrorum habent, *N. U. de anno 1551. §. 26. Instrum. Pac. Csnabr. art. c. §. 10. Nolden. de Stat. nobil. c. 16. n. 154.* adeoque delinquentibus decernere possunt pœ- nitentiam ecclesiasticam. Sed etiam vigore *Instrum. Pac. art. c. §. 12.* nonnunquam ipsis *Sta- tibus provincialibus* facultas cognoscendi de causis ecclesiasticis, & sic quoque censuram ecclesia-

flicam imponendi competit, illis scil. qui anno 1624. liberum exercitium religionis Augustanae Confessionis una cum annexis habuere. Sic & civitates municipales nonnunquam longæva consuetudine vel præscriptione immemoriali possident jura quædam particularia episcopalia. Struv. *Syn. Feud. c. 6. aph. 17. n. 7.* conf. Mey. 2. *decif. 305.* Cothmann. *V. 4. Resp. 33.* Imo *Judaïs* etiam, quibus vigore superioritatis S. ar. Imp. vel immediati Nobiles ex privilegio in terris suis concessere liberum religionis suæ exercitium, quoddam quasi regimen in Synedris si is non denegatur, ac proinde hi ex concessa ejusmodi potestate, iis qui peccaverunt, peculiarem poenitentiam imponunt. Buxtorff. *Th. de Synagog. judaic. cap. 47.*

Th. V.

Sed nunc etiam remote de causa efficiente, seu de iis, quibus non competit jus imponendi deprecationem publicam, agendum est. Ubi ponimus regulam: Qui non habet jus circa sacra vel jurisdictionem ecclesiasticam, is imponere haud valet poenitentiam ecclesiasticam. Proinde potestatem illam denegamus Superintendenti vel Inspectori absque præfuito consistorii. Carpz. *l. 3. consil. def. 85.* quippe quod ille non habeat jurisdictionem, Carpzov. *l. 1. 3. def. 4. n. 12. & 20.* multoque minus inferiori

rioni Pastori illud licebit. vid. omnino Dn. Knorr. *d. tr. c. 3. n. 34. seqq.* Patronus præterea ecclesiæ, cui nulla competit jurisdictio, *c. 2. X. de jur. patron.* nec ipse delinquentibus imponere potest deprecationem; neque Pastori suo mandare, ut eandem imponat.

Th. VI.

Quid si vero inter quosdam sit controversia circa jura ecclesiastica, & interea contingat, ut peccatori deprecatio publica sit imponenda? Resp. Ab eo decernenda est, qui in possessione est constitutus, *arg. l. 2. C. de proba.* quia nemo possessione sua sine causæ cognitione privari debet. *Struv. Exerc. 42. th. 23.* Quid autem, si neuter sit in possessione? Tum neutri concedenda est illa potestas; Sed distinguendum: aut enim causa, ob quam imponenda deprecatio, moram patitur; & suspendenda est inrerim, vid. *Mev. p. 3. dec. 114.* aut non fert moram, tum vero judex superior inrerim exercet jurisdictionem, *Mev. p. 4. dec. 160.* adeoque & impositio deprecationis eidem competere videtur. Sed hæc quidem de causa efficiente sufficient.

CAPVT III.

De

Subjecto, seu personis, quibus
deprecatio publica injungenda.

Thes. I.

De subiecto deprecationis publicæ hic itidem nobis agendum est, tum *positive*, seu quibus personis imponi ea possit; tum *remotive*, seu quæ personæ immunes sint ab eadem. Illas quod concernit, in genere huc referuntur *penitentes*, quibus secularis quædam pœna imposita est, & qui fuerunt excommunicati, h. e. qui ob grave quoddam peccatum & scandalum datum a cœtu Christianorum & usu sacramentorum exclusi, peccatum desentes atque veram penitentiam agentes in sinum & communionem ecclesiæ recipi, atque ad usum sacræ cœnæ admitti cupiunt. vid. *Thursiffl. Kirchen-Ordn. im Herzogthum Magdebr.* p. 22. §. 7. Add. *Un. Kaorr. tr. de penit. Eccl. c. 4. n. 1. seqq.*

Th. II.

Quandoquidem vero in iudiciis tam secularibus quam ecclesiasticis nullus esse debet personarum respectus, *l. 2. C. de dignit. & in specie*

cie quoad poenitentiam hanc *cit. Ord. eccl. Magdeb. d. c. 22. §. II.* omnem profopoliptiam prohibet, his verbis: **Es soll aber mit der Unordnung der Kirchen-Buß bey allen dahin gehö- rigen Fällen durchgehende Gleichheit gehalten, und ohne Unterscheid und Ansehen der Personen, sie sind reich oder arm, hohes oder niedriges Standes, solche erkand und angeordnet werden.** Ideo sine discrimine iexus, *ma- sculus æque ac feminis: & ratione dignitatis Nobilibus pariter ac Ignobilibus* censura ista dictanda erit. *vid. Balduin. de casib. confc. L. 2. c. 12. cas. 3. Carpz. Lib. 3. Confist. tit. 7. def. 93. ubi tamen n. 12. in illis dispensationem admittit. Pro gravitate tamen delicti & scandali Princeps in ejusmodi remissionibus cautius agat, ne spe impunitatis fenestra malitiæ aperiatur. arg. l. 14. C. de pan. Exempla Imperatorum taliter poenitentium refert Dn. Knorr. n. de panit. Eccl. c. 4. n. 18. 20.*

Th. III.

In Clericis delinquentibus quid olim obtinuerit quoad poenitentiam Ecclesiasticam, exponit Dn. Knorr. *d. l. n. 25. seqq.* Hodie iisdem graviter peccantibus eandem decerni in Confistoriis, experientia testatur. Idque non sine ratione: quia Ecclesiæ Ministris diligentius a peccatis cavendum, & sanctitati & honestati
vitæ

viræ studendum, ut non solum voce, & doctrinæ puritate, sed etiam exemplo & viræ integritate præluceant suis ovibus. vid. Ord. eccl. Elect. Sax. §. 16. *Add. c. ult. in fin. X. de vit. & honest. cler.* His tamen casibus, nisi enormissimum commissum fuerit delictum, circa ritus alias observandos mitius ex dispensatione quadam cum clericis procedi posse, ne parochianis res nimis scandalosa videatur, monet Knorr. *d. c. 4. n. 33.* Præsertim si clerici alias vitam piam ac minus culpabilem egerint, atque ex imbecillitate humana, insidiis Satanæ lapsi fuerint, uti ex Dedekenn. *vol. 1. m. 3. f. 1. n. 11. in. vom heiligen Predigt-Ampt. p. 636.* a Facultate Theolog. Jenensi responsum refert *ibid.* Ubi *n. 31.* actum deprecationi similem annectit, quando scil. minister ecclesiæ, qui limites officii elenctici excefferat & populum seditiosis concionibus contra Magistratum excitaverat, adactus fuit, ut excessum publice agnosceret, mentemque suam, prævia adhortatione de præstanda Magistratui obedientia, pro concione declararet.

Th. IV.

Juveni olim non facile imponi potuisse deprecationem publicam, ob ætatis fragilitatem, h. e. propter recidivæ periculum, ex concil.
Aga

Agathens. *can. 15.* Aurelianens. *III. c. 24.* constat. Quamvis hodie pro delictorum circumstantiis & doli capacitate, si ad annos discretionis venerint & alias ad sacram synaxin admisi fuerint, etiam juvenibus imponi possit poenitentia ecclesiastica; Id quod secus est in pueris atque infantibus. vid. König. *Theol. consc. c. 6. cas. 6. p. 477.* Dedekenn. *vol. 1. tit. vom heiligen Nachtmahl. sect. 6. n. p. 602.* Neque in *conjugatis* hodie diversitas illa ætatis attenditur, quam legimus in concilio Arelat. *II. c. 22.* concilio Aurel. *III. c. 24.*

Th. V.

De *moribundo*, qui ad momentum usque mortis in gravioribus peccatis perstitit, dubitarunt veteres, an ad poenitentiam ecclesiasticam admitti debeat? Qua de re M. Anton. de Domin. *de Rep. Eccles. lib. 5. c. 7. n. 88.* hoc suadet temperamentum, ut anticipata moribundo detur reconciliatio per sacram evcharistix communionem, sub hac tamen obligatione, ut si reconvaluerit, interpoenitentes maneat, donec injunctam sibi externam poenitentiam absolverit. *Conf. c. 13. c. 26. qv. 6.* Hildebrand. *tr. de veter. Eccles. art. bene moriendi. cap. 41. §. 8. add.* Concil. Nicen. *can. 13.* Concil. Laodic. *cap. 2.* Concil. Toletan. *XI. c. 12.* Similem fere in modum præcipit die **Ehurfürstliche Brandenbr. Kirchen-Ordn.**

C

im

im H. Magdeb. his verbis: Begebe sichs aber, daß er vor seiner Wiederkehrung und gethaner Kirchen-Busse in tödl. Kranckheiten gerieth, so soll der Prediger, auch ungefordert, zu ihm gehen, und sich angelegen seyn lassen, solchen sündigen Menschen durch Gottes Gnade zur Buß zu bringen, und so er Besserung zusaget, und zur Bekehrung sich erkläret, ihm ohne Verzug die *absolutio* sprechen, und das heilige Abendmahl reichen, jedoch daß derselbe auch zufrieden sey und bewillige, daß nicht allein solche Busse der Kirchen möge angezeigt werden, sondern auch öffentliche Abbitte seinerwegen von der Cangel geschehe, daß er nach erlangter Gesundheit dieses Persönlich in der Kirchen verichten wolle. conf. Ord. Eccl. Elect. Sax. art. gener §. 11. Ord. Eccles. Vinar. cap. 27. §. 3. & 4.

Th. VI.

Quid vero statuendum sit de personis *diverse religionis*, an & ipsis dictari possit poenitentia ecclesiastica in nostra ecclesia peragenda, si membra ejusdem insigni scandalo offenderint? quæritur. Dicendum videtur quod sic. Nec enim videmus rationem, cur ejusmodi extranei melioris conditionis esse deberent, quam domestica fidei, dum illi pariter, imo adhuc magis ac hi, ecclesiam offenderunt. Interim *diversa*

diversa hoc in casu est deprecatio publ., quae praefatur offensae ecclesiae, a reassumptione & receptione in gremium ecclesiae, quae fit per admissionem, ad confessionem & ad S. coenam. Ad illam tenentur tum qui extra castra evangelicorum versantur, tum qui illis insunt; Hoc ultimum vero ab iis tantum requiritur, qui nostrae addicti sunt religioni, quando facta deprecatione, tanquam mortua membra, ac antea rescissa, denuo reviviscunt, & Christo incorporantur. Præterea neminem latet, quid moris apud Catholicos receptum, cum nostrates evangelici, pro ratione circumstantiarum delicti, ibidem quoque in templo usque ad finem missarum candelam ceream in manibus gestare, atque sic poenitentiam, ut vocant, publicam agere compellantur. Hoc igitur cum fiat, vicissim evangelici, jure reversionis, deprecationem publicam catholicis imponere possunt: æquitati enim convenit, ut quod quisque juris in alium statuit, eodem & ipse utatur. *l. 1. & t. 1. ff. quod quisque jur. in al.* Cujus asserti justitia etiam fundatur in jure divino. *Matth. 7. vers. 12. Luc. 6. vers. 31.*

Th. VII.

Ad subjectum negativum, cui scil. non imponenda sit deprecatio publ. referimus *furiosum;*

sum; quia is non habet delinquendi propositum
c. aliquos. 5. caus. 15. qv. 1. conf. l. 40. ff. de R. 1. neque
ex delicto obligatur. Carpz. 3. qv. cr. 145. n. 10. seqq.
l. 12. ff. ad L. Corn. de sic. Nisi tempore delicti com-
missi & pœnitentiæ peragenda dilucida habeat
intervalla; arg. l. 10. §. 4. qui testam. fac. poss. Porro
ficuti per vim stuprata nullam meretur pœnam, l. 13.
§. 17. ff. ad L. Iul. de adult. l. 20. vers. quin etiam. C.
eodem. Ira etiam deprecatione ecclesiastica neu-
tiquam est gravanda. Carpz. lib. 3. Consist. tit. 7.
def. 99. Quemadmodum etiam inquisitus penden-
te processu super delicto, ad usum S. cœnæ abs-
que deprecatione publica admitti debet. Struv.
de delict. c. 35. obs. 6. Balduinus de cas. consc. Inter-
im si tam urgentia fuerint indicia, ex qui-
bis vulgo pro nocente haberi possit inquisitus,
ministrum ecclesiæ post concionem auditores
admonere possè, ne sinistram opinionem vel
scandalum pendente processu concipiant,
suadet Carpzov. lib. 2. tit. 18. def.

eccl. 287.

CAP.

105) 0 (50 21

CAPVT IV.

De

Objecto, seu delictis, ob quæ
imponenda publica deprecatio.

Th. I.

Cum per *crimina* seu delicta non solum læ-
datur Respubl. sed etiam ecclesia offen-
datur & scandalo afficiatur, haud sane
est iniquum, ut præter pœnam sæcularem, et-
iam deprecatione, & sic duplici fine diversi-
mode utraq; satisfiat. *Mev. 6. Dec. 3; 7. Gail.*
l. 2. d. pac. publ. c. 11. n. 26. Id quod & juri divino
congruit, *Levit. XIX. vers. 20. seqq. conf. Arnold.*
Reyger. Thes. pract. voc. poenitentia.

Th. II.

In veteri ecclesia non ob quævis peccata,
sed ob certa quædam in canonibus designata,
quæ ab aliis *Peccata Canonica* appellantur, injun-
gebatur hæc poenitentia; quorum singula recen-
set *Regino de disciplin. eccl. vet. Cerm. lib. 1. c. 299.*
& lib. 2. c. 6. seqq. Hodie distingvi solet inter de-
licta capitalia, & non capitalia; ubi, si pœna
capitalis executioni detur, non opus est, ut
reus ante mortem in ecclesia publice deprece-
tur;

C 3

tur; nam sanguine suo satisfacit populo. Sæpenumero tamen delinquentes ante executionem e suggestu preces pro se peragi & cum offensa ecclesiâ expiari efflagitant; quin & ipsi in loco supplicii haut raro publicam deprecationem cum adhortatione de vitandis delictis ad populum deponunt. Dedeken. *conf. Theol. vol. 1. sect. 3. n. 24.* Secus est, ubi pœna extraordinaria seu arbitraria dicitur, quæ deprecationi ecclesiasticæ non præjudicat. Leupold. *de concurrent. jurisdict. Imp. Germ. qu. ult. Churfürstl. Brandeb. R. D. im H. M. cap. 22. §. 8.*

Th. III.

Inter crimina, quæ pœnitentiam ecclesiasticam merentur, primum locum habet *Apostasia* seu crimen defectionis a fide Christiana. Vid. omnino Dn. Knorr. *de pœnitent. Eccl. cap. 5. n. 16. seqq. Churfürstl. Brandeb. R. D. im H. M. c. 22. §. 7.* Equidem Lutheranus ad castra Pontificiorum transiens politice non potest haberi pro Apostata, ob pacificationem religiosam & Instrum. pac. Osnabrug. Quia tamen in foro poli & conscientiæ pro Apostata habendus est, vid. Srruv. *de jure sacror.* quo casu scandalum ecclesiæ datum: ideo redeunti ad ecclesiam pœnitentia ecclesiastica, utut in remissiori gradu, ne alii a resipiscentia deterreantur, imponi potest. Eadem fere est ratio *Hereticos*, vid. Dn. Knorr. *d. 1. n. 29. seqq.* Th.

Th. IV.

Nec minus contra primam decalogi tabulam graviter impingit, atque hinc deprecatione ecclesiastica coerceri debet crimen *Blasphemie*, quod tam ad judicem secularem, quam ad ecclesiasticum pertinet. *Churf. Sächs. R. D. Tit. vom Ober-Consist. rubr. was Sachen vor dieses Consistorium gehörig. Churfürstl. Brandenb. R. D. im H. M. c. 22. §. 7. It. sortilegium*, si quis v. g. *Spiritum familiarem* habeat; vel utatur mediis superstitiosis, quæ dæmonem auctorem habent: nec non si quis utatur falsa *mandragora* *Uraun*, vel si magi consulantur, *Churfürstl. Brandenb. R. D. im H. M. c. 22. c. 7. Fürstl. Braunsch. R. D. c. 9. §. 3.* quamvis etiam in bonum finem hoc aliquis fecerit *Vid. C. ex tuarum. in f. x. de sortileg.* Item obrinet, si quis *Necromanticos*, *Zingaros*, *Tartaros* consuluerit.

Th. V.

Neque prorsus ab his alienum est crimen, quo quis alicui dedit poculum *abortionis*, ut parvum nendum animatum abigat. *vid. const. crim. Car. V. art. 133. Carpz. pr. cr. p. 1. qu. II. n. 2.* Ob *perjurium* quoque injungenda est deprecatio publica, c. 12. *in f. x. de jurejur.* *Churf. Br. R. D. im H. M. c. 22. §. 7.* Sic & ob contemptum sacrae cœnæ, si qui vel sponte, vel sub comminatione

natione pœnæ admoniti, vela Magistratu coacti, resipuerint, & ad s. cœnam iterum accedant, non admittuntur ad usum Synaxeos, nisi pœnitentiam publicam prius egerint. Carpz. lib. 2. *consist. tit. 18. def. 294. n. 3. & 11.* *Juriss. Weym. R. D. P. 2. c. 28. §. 2.* Quo & pertinet profanatio Sabbathi. Carpzov. *consist. T. 16. d. 252.* nec non turbatio sacrorum in templo facta. vid. Carpzov. lib. 3. *Consist. t. 8. d. 54. 95. & 97.*

Th. VI.

Ad alteram tabulam decalogi si transeamus, an ob homicidium culpofum, veluti si parentes infantem in lecto opprefferint, deprecatio ecclesiastica locum habeat? vid. Dn. Knorr. *d. c. 5. n. 54.* Sane propter *infantis expositionem*, item propter *opem & consilium* ad delictum perpetrandum, eam decerni posse. Idem asserit *d. l. n. 55. seq.* Præprimis autem ob *delicta carnis*, quæ non sunt capitalia, recte imponitur pœnitentia ecclesiastica. *J. S. Weym. R. D. cap. 28.* Ita ob stuprum commissum tam stupratori, *c. 2. x. de adult. quam stupratæ illa* injungenda est. *Mev. ad jus Lub. lib. 4. t. 5. art. 3. n. 5.* Huc etiam spectat *adulterium*, quando se ordinaria pœna remittitur. *Churf. Br. R. D. in H. M. d. §. 7. Add. c. si quis 31. caus. qu. 1.* Et *malitiosa desertio. d. §. 7. Weym. R. D. p. 2. c. 28. n. 2.* Neque im-

munis

munis ab hac censura habentur, qui *opem & consilium* ad adulterium vel stuprum præstiterunt. Porro ob non *sercatum sponsaliorum votum* scandalum publica deprecatione est expiandum, Mey. p. 1. dec. 355. nec aliud statuendum de *spreto a liberis parentum consensu* in contractu sponsaliorum. C. ad audientiam. in f. x. de spons. Carpz. lib. 2. consist. def. 50.

Th. VII.

Ob *furtum* reo extraordinarie punito imponenda etiam est pœnitentia ecclesiastica. Churf. Brandenb. R. D. d. § 7. quo etiam referendi illi, qui propter manifestam *usurariam pravitatem* convicti, des *öffentl Buchers halber*. vid. Mandat. Elbst. Sax. Joh. Georg. 1. d. 28. Apr. 1625. rubr wegen des unchristlichen hochstraffbarn Lasters des Buchers. Magdeb. R. D. d. § 7. a qua pravitate parum differt *Dardanariatus der Korn-Juden, Vorkäufer, Aufkäufer*. C. ut. mensura. 2. x. de empt. vend.

Th. VIII.

Neque hic silentio involvendæ sunt *injurie parentibus*, & iis, qui illorum nomine juxta quartum decalogi præceptum veniunt, *illate*, si isti extreme despiciantur, verberibus afficiantur, vel male tractentur a liberis. vid. Churf. Br. R. D. in

D

§ M.

§. M. *sepe cit.* §. 7. Porro *arrocissime injurie ab ecclesie Ministro vel vice versa confessionario illatae deprecatione publica expiandæ fuerunt, juxta consil. Theol Witteberg. ut testatur Dn. Knorr. sup. cit. c. 5. n. 75. seq.* Eandem censuram merentur *inæ irreconciliabiles, Magdeb. R. O. d. c. §. 7.* Tandem hic *nimiam Ebriositatem, quando quis dies noctesque potui plus justo indulget, sicco pede præterire non possumus, atque ob ejusmodi scandalum deprecationem publicam exigì posse, putamus. vid. Dn. Knorr. de pœnit. Eccl. c. 5. n. 80.*

Th. IX.

Verum cum omnia delicta hac censura ecclesiastica digna vix enumerari possint, pleraque prudenti judicis arbitrio sunt committenda. *arg. Ord. Eccl. Brandenb. ducatus Magdeb. d. c. 22. §. 7. ibi: und dergleichen unchristliche und ärgerliche Leute. Vid. passim Canones penitentiales in decreto.* Mitius tamen quandoquæ agendum est cum sponsis, qui *ante benedictionem sacerdotalem concubuerunt. vid.*

Carpz. lib. 3. def. eccl. 88. conf. Churfürstl.

Brandenb. R. O. im §. M. c. 22. §. 9.

§. 10. Et hæc de objecto.

CAPVT

CAPVT V.

De

Forma & Ritu deprecationis
ecclesiasticae.

Th. I.

Forma seu ritus pœnitendi publice, pro diversitate temporum diversimode se habuit. Quoad mores hodiernos vero nostrarum Ecclesiarum in quovis loco, consuetudine observandæ sunt ordinationes ecclesiasticæ. Quibusdam enim in locis deprecatio publica solum fit per ministrum ecclesiæ suggestu, qui post concionem habitam, formulam deprecatoriam prælegit, populumque adhortatur, ne scardalum capiat. *Carpz. lib. 3. Consist. tit. 7. def. 83.* Alicubi Pastor in suggestu verba concepta prælegit, & inde descendens peccatorem coram altari in genua procumbentem interrogat, an peccata hæc coram Deo & in facie ecclesiæ ex animo confiteatur? An ex corde ipsum pœniteat? &c. Tum Pastor ipsi imponit manum & absolutionem impertit, adstantes monet, ut resipiscenti condonent, eumque pro recepto ecclesiæ membro habeant. *Carpz. d. def. 83.*

D 2

Th. II.

Th. II.

Hic vero præcipue quæritur, num *penitentia ecclesiastica expresso an suppresso nomine sit peragenda?* Ad quam quæstionem distincte est respondendum. Aut enim hæctenus in ecclesia introductum est, ut illa fiat suppresso nomine: quo casu statur consuetudini, a qua hant recedendum est temere. *Mev. p. 7. dec. 293. conf. Balduin. de cas. conf. lib. 2. c. 12. cas. 3.* Aut vero manifesta extat sanctio de exprimendo nomine penitentiam agentis; & hæc merito observanda est: salvo tamen iudicis ecclesiastici superioris jure dispensandi, pro qualitate delicti, vel personæ, gravitate item scandali, & aliarum circumstantiarum. Vid. *Churf Brandenburg. R. O. im H. M. 6. 22. §. 22.*

Th. III.

Quod ad *Locum* attinet, ubi penitentia ecclesiastica peragi debeat, olim in facie ecclesiæ inter Missæ solennia certa formula hæc absolvetur. Hodie delinquens in illa ecclesia parochiali peragere debet deprecationem publicam, cui ipse subest, & in qua per commissum delictum scandalum dedit. *Churf. B. R. O. im H. M. 6. 22. §. 23.* Cujus vero ecclesiæ quis censeatur parochianus, vid. *c. 15. de sepult. in 6. Struv. Exerc. ff. tit. de judic. th. 37.* Quamquam si delictum alibi commissum innotuerit in hac ecclesia, ejus membrum

membrum delinquens esse cupit, scandalum, quod ex notitia talis delicti & quotidiano aspectu hominis delinquentis concipitur, & loci mutatio, eum pœnitentiæ eximere nequit, III Dn. Stryck. *in not. ad Brunnem. 7. E. L. 2. cap. 19. §. 27.* Sicut enim noxa caput sequitur, ita scandalum delinquentem. Hoc interim negari non potest, pœnitentiam & deprecationem in uno loco præstitam, se postea ad quæcunque loca extendere, Carpz. *l. 3. def. 92. n. 10.* quanquam & hoc casu sit consultum, ut, si scandalum in alio loco metuatur, publice significetur ab ecclesiæ Ministro, pœnitentiam ab ipso delincente jam actam esse, uti provisum in Ord. Eccles. Duc. Magdeb. *c. 22. §. 24. conf. III. Dn. Stryck. d. 1.*

CAPVT VI.

Fine & Effectu.

Th. L.

Cum ea demum vera sit pœnitentia, si peccator antea commissâ amplius non peragat. Chrysof. *Homil. 34. in Ecang. Joh.* Finis utique pœnitentiæ publicæ in eo consistit, partim ut manifesta fiat peccatoris conversio, partim ut ecclesiæ scandalo offensâ satisfiat, partim etiam ut vitia paulatim extirpentur, & homines

D 3

mines

mines ad virtutem accendantur. In quo differt ratio inquisitionis seu coercionis politicae. vid. Brunnemann. *J. Eccl. C. VI. m. 9. s. 3.*

Th. II.

Nimirum cum quodlibet institutum æstimateur ex fine, pœnitentia sane ecclesiastica maxime utilis & necessaria habetur. conf. Concil. Trid. *sess. 14. c. 1. s. qq.* Neque de serâ interna cordis pœnitentia satis constare potest, nisi externa adsint signa. vid. Augustin. *in Enchirid. ad Laurent. 2. 57.* Ziegler. *Superint. c. 19. § 8.* Quoad ecclesiam igitur offensam non sufficit, delinquentes cum privato conciliari, *arg. c. 1. X. de poenit. & remiss.* sed insuper ecclesia publica deprecatione placari debet. vid. *Consist. Eccles. Coburg. cap. 26.*

Th. III.

Sic & ad deterrendum a simili crimine facit deprecatio ecclesiastica. Licet enim respectu peccatoris conciliatio sit actio seu virtus; respectu tamen solennium & ignominiosorum rituum circa eandem observandorum est passio, & improprie ac per accidens censetur esse poena. *Mev. p. 6. Decis. 357. n. 2. conf. c. 1. pr. de sent. excom. in 6.* Cæterum deprecatio ecclesiastica non est de necessitate absoluta, quasi pars sit conversionis, sed de necessitate hypothetica, quatenus in nostris Ecclesiis usu est recepta vel retenta.

Th. IV.

Th. IV.

Quid si vero peccator extreme contumax persistat, & spretis omnibus admonitionibus a Ministerio ecclesiastico vel Consistorio factis, cum offensa parte conciliari vel poenitentiam publice agere nolit? Resp. Omnia decenti moderatione & adhibitis gradibus pro animarum salute tentanda sunt. *conf. c. 8. caus. 2. q. 4.* Adeoque refractarii sedulo admonendi sunt, ut publice poenitentiam agant. *Struv. comment. de delict. c. 34. O. 1. vid. c. 5. de poenit. & remiss.* Videlicet fieri solet denunciatio e suggestu & ecclesia admoneri, quo pro hisce contumacibus oret, ut veram poenitentiam agant, & tandem si laqueis Satanæ distenti, impoenitentes contumaciter perseverent, ad amovendum scandalum emigratio ex loco ipsis imponi potest. *vid. Knorr. Tr. de Poenit. Eccl. C. 7. n. 25. seqq.*

Th. V.

Idem plane dicendum, si poenitentiam ecclesiasticam agere iustus, se delinquentem aut de crimine convictum neget, ac proinde poenitentiam se tantum simulaturum esse, ait; Qualis casus Coburgi quondam contigit, ubi stuprator per incarcerationem ad deprecationem faciendam compulsus, se quidem ad illam accingebat, attamen in conscientia ab objecto crimine tutam jactitabat, & pro peccato reputabat, in facie Dei totiusq; ecclesie mendacium committere & sacra synaxi perfrui. Cum vero de commissio stupro ex actis abunde constaret, hunc in modum responsum fuit ab amplissima Facultate Jenensi, mens. Oct.

Ao,

Ao. 1688. Alldieweil zur Kirchen-Busse, welche keine Heuchelei, sondern eine wahre rechtschaffene Buß seyn muß, so wohl Erkenntniß und Bekantniß der Sünden, als auch heftliche Reue und Leid über dieselbe erfordert wird, deren keines aber bey N. sondern vielmehr eine leichtfertige Halsstarrigkeit, zubefinden, daß er, wie er vorgibt, eine Lügen sagen, u. im Herzen sich vor unschuldig halten wil, da er doch durch die Acten ordentlich überführet ist: So mag ihm die Kircken-Busse dergestalt zu thun nicht gestattet werden; sondern er ist vielmehr seines beharrlichen Truges und Ungehorsams halben, auf vier Jahr des Landes zu verweisen. B. N. B.

Th. VI.

Effectus denique deprecationis ecclesiasticae, quatenus illa hodie in nostris ecclesiis obtinet, in eo conspicitur, quod poenitens plenarie restituatur, ita ut ad ea, a quibus hactenus fuerat exclusus, iterum admittatur; nimirum ad usum sacrae coenae & munus patrimonium. Conf. Concil. Parisiens. lib. 1. c. 34. Dereliquo vero & in civilibus non nocet deprecatio ecclesiastica, neque poenitentiarius repellitur a dignitatibus ecclesiae, c. 17. X. de homicid. neque si famae restitutus fuerit delinquens, pro non delinquente habetur quoad omnes juris effectus. DD. ad L. 1. C. de sent. pass. add. c. 7. & 8. caus. 32. qv. 1.

Th. VII.

Quemadmodum itaque in negotiis secularibus non ipsa poena, sed causa poenae, sc. delictum famosum aliquem reddit infamem, l. 16. C. ex quib. caus. inf. ita ut nec per poenitentiam purgetur perjurium, indeque veniens infamia, Fabric. ad Myns. cent. 3. obs. 58. conf. c. 2. §. porro. caus. 3. qu. 7. Ita deprecatio ecclesiastica per se non infamat, sed tantum per accidens, ob famosum scil. crimen. vid. Ord. Eccl. Vinar. c. 21. CAP.

CAPVT VII.

De

Cognatis & Contrariis deprecationis ecclesiasticæ.

Th. I.

Cognata seu Affinia deprecationis ecclesiasticæ sunt non solum reliquæ censuræ ecclesiasticæ, videlicet interdictio, suspensio & excommunicatio *c. 20. X. d. V. S.* Sed etiam opera satisfactoria & humilitatis a Canonistis excogitata, quatenus vel sponte suscipiuntur, vel a sacerdote imponuntur ad Deum placandum. Vid. Bellarm. *in lib. 4. de pœnit. c. 6.* quorum, juxta illorum mentem, tria recensentur, *Oratio, Jejuniũ, & Eleemosyna,* & quæ sub iis comprehenduntur. Licet autem hæc a Nostratibus haut improbentur, pro operibus tamen meritoriiis non habentur, vid. Ziegler. *ad Lancell. lib. 2. t. 4. §. 3.*

Th. II.

Inter pœnas canonicas primarium locum obrinet *degradatio*, Clar. *Lib. 5. sent. qu. 74.* quam distinguunt in *verbalem & realem*. Gail. *lib. 1. de pac. publ. c. 1. n. 23.* Ad degradationem verbalem re-

E

fe-

ferunt etiam *Depositionem*: quæ quomodo differat a degradatione proprie dicta? vid. Reinking. *d. R. S. & E. lib. 3. ch. 2. c. 2. n. 13.* Remissior pena est *Suspensio*, quæ quidem sua natura censuram constituit, nonnunquam tamen pœnæ loco adhibetur, quories sc. delictum graviolem quam carceris aut pecuniariam pœnam promereretur. *cap. 10. X. d. purg. can. cap. 9. d. vit. & honest. cler.* Vid. casum notabilem apud Struv. *Diff. crim. 14. th. 8. Brunnem. Jur. eccl. l. 2. c. 19.* Reliquæ sunt *Translatio* in aliam ecclesiam. *Carpz. lib. def. 1. §. & 124. Castigatio corporalis cap. 2. extrav. d. adult. cap. 1. X. d. calumn. Detrusio in arctum monasterium. d. cap. 2. X. d. adult. & cap. 6. X. c. 9. d. pœn. Incarceratio. cap. 35. X. d. sent. excom. Cibatio in pane & aqua. cap. 8. Extrav. d. accus. Multæ iudictio & si quæ sunt aliæ: quarum tamen quædam clericis cum laicis sunt communes, quædam vero clericorum propriæ.*

Th. III.

Quod attinet *contraria* deprecationis ecclesiasticæ, de *præscriptione* hic quæritur, an, sicuti a pœna civili etiam extraordinaria, quis liberetur per præscriptionem, v. gr. quinquennii in stupro, *Carpz. 2. qv. cr. 59. n. 7.* ita etiam pœna ecclesiastica præscriptioni subiaceat? Quod negatur cum Brunnemanno *c. 1. dec. 82.* quia penitentia ista iuribus præscriptionum non constituitur.

gitur Decian. *lib. 3. tr. crim. c. 27. n. 10.* nec sublata
 pœna civili, statim tollitur scandalum ecclesiæ
 datum. *conf. Struv. diff. crim. 16. th. 10.* Juxta
 quæ principia quoque inclytum ICC. Jenensium
 collegium anno 1692. mens Decemb. nach Wol-
 merstedt ita respondit: daß zwar wieder die
 Inquisiten, (qui scil. adulteri crimen sponte
 confessi fuerant) gestalten Sachen nach, nichts
 weiter vorzunehmen, sie seind aber doch die Un-
 kosten, jedwedes zu seinem Theil, zu tragen ver-
 bunden, und werden des daher ausgebrochenen
 Mergernüsses halber, zur *Censur* dem Fürstl. *Con-*
sisserio billig *denunciert*. Annotante Perillust. Dn.
 B. d. Lyncker. *cent. 6. dec. 579.*

Th. IV.

Ad contraria potius referimus *indulgentiam*.
 In veteri nimirum ecclesia quando aliquid ex
 impositis satisfactionibus remittebatur, dicebatur
 id *indulgentia*; quæ significat quandam relaxa-
 tionem pœnæ, cum minus severe, quam possit,
 cum delinquente agitur. Ungeb. *ad decretal. tit. de*
pœnit. & remiss. n. 8. quæ tamen toto cœlo a papa-
 libus *indulgentiis* differt. Augustin. *libr. de ver. &*
fals. pœnit. c. 10.

Th. V.

Eo autem perventum est apud pontificios,
 ut peccata certa mulcta seu pœna pecuniaria

E 2

asti-

æstimarent, unde orta est *Taxa penitentiaria* vid. Knorr. *d. tr. c. 8. n. 51.* Unde hic subnectere lubet quæstionem: *An deprecatio ecclesiastica in penam pecuniariam ad pias causas converti possit?* Quod negatur. Eset enim illud contra deprecationis scopum, qui in eo consistit, ut delictum publicum ad placandam ecclesiam deprecatione agnoscat, scandalum obliteretur, & a simili facti alii deterreantur. vid. Martin. Chemnit. *Exam. Concil. Trident. de satisfact. c. 15. pag. 225.* at mulcta data & omissa deprecatione non satisfacit ecclesiæ, neque scandalum aboletur. vid. Nic. Rebhan. *Tr. Von öffentl. Kirchen-Buß c. 11. pag. 145. seqq.* Dissentit quidem Carpzovius *in def. 86* cum is deprecationem pro pœna haberi putet, quo & respectu fas esse existimat, ex causâ probabili pœnas delictorum ordinarias remittere, & mulctam extraordinariam mitiorem in ejus locum substituerẽ. Verum minus recte: ipse enim jam antea confessus fuerat, quod deprecatio ex Dei præcepto pro actione & virtute potius, quam pro passione & pœna habeatur, *def. 85.* Imo aliud est mulcta, aliud deprecatio: hæc reconciliat mentes, illa vindicat crimen, & ita divites a deprecatione publica se semper liberare possent, imo nutriretur opinio, quasi deprecatio famam læderet, & esset hoc signum profopoliptias, inquit Brunnem. *in J. E. l. 2: c. 6. m. 4. §. 11.* Cum igitur

igitur hæc sint separata, ac separatim habeant finem, non potest in deprecationis locum pœna pecuniaria substitui, sed æquum potius est, ut delinquens, qui scandalum toti ecclesiæ præbuit, & notoriis peccatis se polluit, scandalum hoc deprecetur. Quam sententiam quoque maximè cum laude fovent Reformari in Ordinatione sua eccl. a Serenissimo nostro Principe confirmata, quando monent in Cap. V. §. 22. *Si le Pecheur, qui ayant commis quelque crime, en a été puni par sentence du Magistrat, jusq' à mort d' infirmité doit être censuré par l'eglise jusq' à faire reconnaissance publique de sa faute, il a esté avisé qu' il la doit faire, attendu que ce sont choses distinctes, que la jurisdiction civile du Magistrat, & la connoissance ecclesiastique du Consistoire, cette ci se reportant à la conscience, & à l'interieur de l'ame; & celle là au corps, & aux choses exterieures seulement. Et rursus in §. 22. expresse deprecatio a persona scandalizante requiritur, hisce verbis: Les reconnoissances publiques ne se feront qu' en la personne, & le pecheur rendra temoignage de sa repentance. Subjungam quoque sententiam B. Luth. quam habet in colloq. mens. cap. 21. fol. 17°. *Weil es eine öffentliche That, so muß die Versöhnung auch öffentlich seyn, sonst taugt es nichts, denn es ist die ganze Kirche beleidiget. Et iterum: Wenn die Schuld offenbar ist, soll die Versöhnung auch offenbar seyn.**

E 3

Qua-

Th. VI.

Quapropter non videmus rationem, cur hæc deprecatio in favorem matrimonii remitti debeat, ut Carpzov. purat *def.* 88. & cur non illis, qui ante matrimonium concumbunt cum sponsa, deprecatio publica imponi possit? Nam honor matrimonii non læditur per deprecationem, atque semper confundi videtur pœna cum reconciliatione, quæ fit per deprecationem. Brunnem. *de I. E. l. r. c. 6. m. 4. §. 11.* Nec est quod nobis quisquam objiciat, matrimonium purgare omnia vitia præcedentia, *C. Tanta. 6. X. qui fil. sui legit.* & hinc nec pœnitentiam mereri, quæ ante copulam sacerdotalem cum sponsa fuere commissa. Illa enim purgatio vitiorum præcedentium, tantum de effectibus civilibus intelligenda, ut scilicet liberis ita natis defectus legitimorum natalium opponi nequeat non vero de remotione scandali. vid. D. Stryck. *ad Brunnem. l. 2. c. 19. §. 26.* Eo quoque respiciendum est, ut omnia ordine & decenter fiant in ecclesia, & ne contra ordinationes ecclesiarum, atque Consistoriorum peccetur, ac matrimonium cum vagis libidinibus confundatur. Quamquam non negamus, deprecationem hoc in casu cum moderatione aliqua injungendam esse, ut discrimen graduum inter hoc peccatum & alia graviora contra sextum præceptum commissa attendatur. conf. Richter. *P. 2. dec. 83. n. 40.*
Nisi

Nisi aliud exigat vita anteaeta. *Hop. in Exam.*
Inst. 4. de Nupt. qu. 36.

Th. VII.

Et licet superior pro arbitrio suo multam pecuniariam in locum deprecationis substituere, eamque pecuniam ad reparationem ecclesiarum impendere velit, putans: rationem habendam esse piæ causæ & ædificiorum ecclesiasticorum, ne illa corruant; vanam tamen hanc esse rationem atque persuasionem, cuius facile liquet, qui accuratori iudicii lance perpendit, quod ea ædificia, quæ scandalo publico ac peccaminosa pecunia conservantur, Deo accepta esse nequeant, sed alia media, quibus nomini suo sanctissimo domum instauretur ac conservetur, suppetere. Quod si vero ecclesiæ id indicetur, & scandali commissi facta reconciliatio innotescat, conversionem istam deprecationis in multam minus improbandam esse, ducimus. Substituta namque in locum publicæ deprecationis multa pecuniaria, si iusta mitigationis causa existat, & multa hæc omnibus innotescat, per ejus indictionem removeri ac expiari scandalum, quis dubitet? inquit *Carpz. def. 86. n. 14.* Atque hæc si observentur, & non tam frigide omnia gerantur, eveniet profecto, ut non tot homines in confortium malitiæ trahantur.

Th. VIII.

Th. VIII.

Tandem quæritur: An ista pecunia, loco deprecationis data, spectet ad Contistorium, an ad Judicem secularem eiusque ærarium? Equidem Dn. Knorr. *d. l. n. 69.* regulariter ad Judicem secularem eam spectare, asserit; cum pecunia sit res mere civilis, & iudex secularis etiam in delictis mixti fori sumtus executionis erogare teneatur. Verum contraria sententia, quæ etiam rescripto illustris Regiminis Saxo Jenensis *ibid. n. 70.* confirmatur, probabilior videtur. Nec enim sequitur: pecunia est res mere civilis: E. non pertinet ad iudicem ecclesiasticum. Nam sic per ipsum ærarium ecclesiæ, *der Gottes-Kass*, recipere posset pecuniam. Deinde non valet consequentia: Iudex secularis teneretur erogare sumtus executionis in delictis mixti fori: E. pecunia pro censura ecclesiastica pertinet ad fructus jurisdictionis secularis. Quin potius poena pecuniaria, quatenus idem delictum est seculare, eo redigenda est. Cæterum cum deprecatio non sit poena, uti satis demonstratum est, sed reconciliatio cum ecclesia scandalo offensa, sequitur, quod ista pecunia, loco deprecationis data pertineat ad ærarium istius ecclesiæ, cui scandalum est datum, quia surrogatum sapit naturam ejus, cui surrogatum est. Sed hæc in præsentiarum sufficiant.

F I N I S.

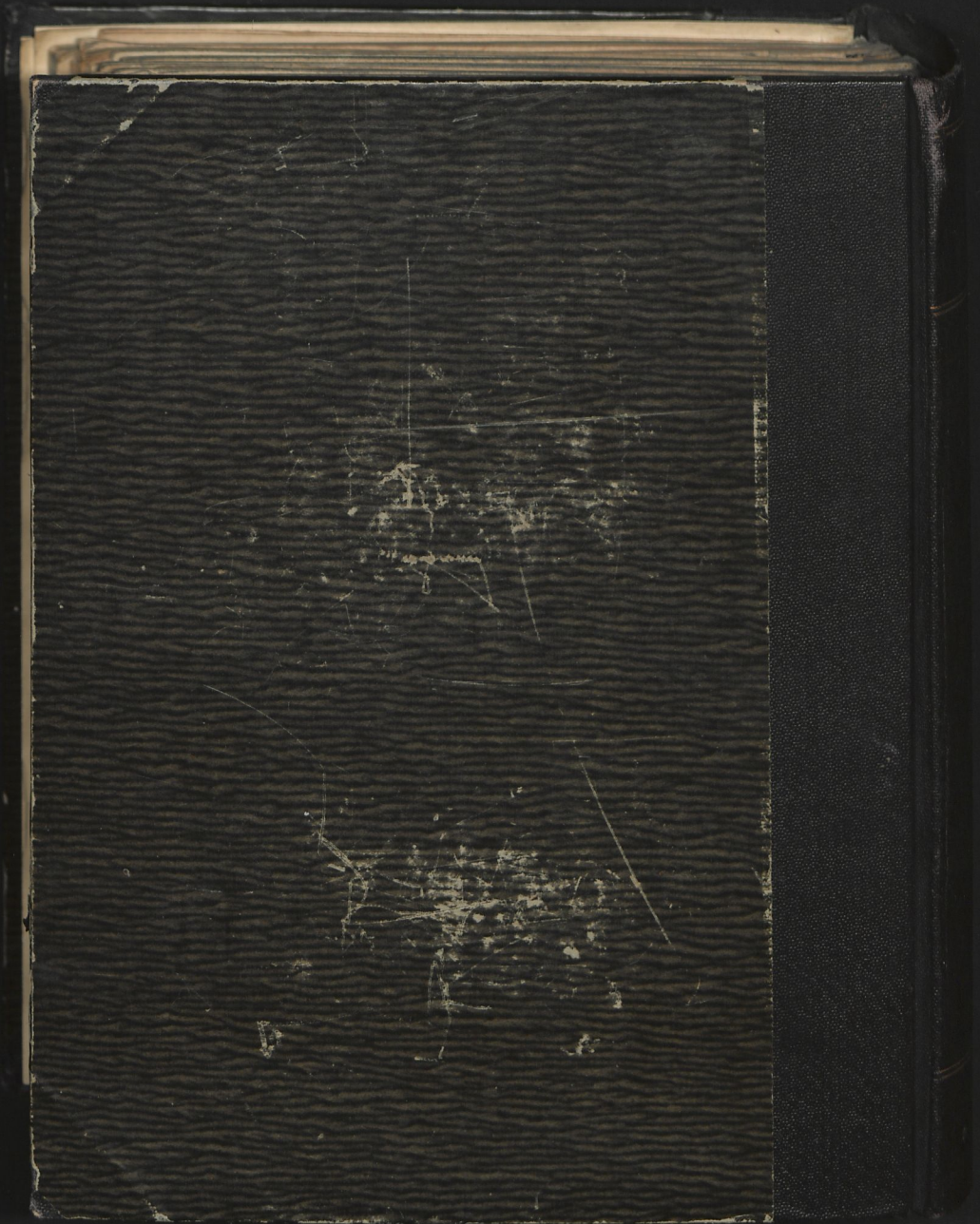
Jena, Diss., 1702

VD -18

f

sb.

CHRISTIANI W
DISSERTATIO
DE
DEPRECA
PVPLICA ECCI
Von
Kirchen

Recusa Anno M

246
29
23 e

